

COVID-19'un Patent Hukuku Üzerindeki Etkileri

1. COVID-19 salgını sebebiyle patent başvurusu veya patente ilgili diğer işlemlerin zamanında yapılamaması halinde bir hak kaybı yaşanması söz konusu olacak mıdır?

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin ("Meclis") 25 Mart 2020 tarihinde kabul ettiği 7226 Sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun'un ("7226 Sayılı Kanun") geçici 1. maddesi ile, COVID-19 salgınının olumsuz etkilerinin hak kaybı yaratmasının önüne geçme amacıyla, dava açma, icra takibi başlatma, başvuru, şikâyet, itiraz, ihtar, bildirim, ibraz ve zamanaşımı süreleri, hak düşürücü süreler ve zorunlu idari başvuru süreleri de dâhil olmak üzere bir hakkın doğumu, kullanımı veya sona ermesine ilişkin tüm süreler; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile usul hükmü içeren diğer kanunlarda taraflar bakımından belirlenen süreler ve bu kapsamda hâkim tarafından tayin edilen süreler ile arabuluculuk ve uzlaştırma kurumlarındaki süreler 13 Mart 2020 (bu tarih dâhil) tarihinden, itibaren 30 Nisan 2020 (bu tarih dâhil) tarihine kadar durmuştur. Ayrıca, 1 Mayıs 2020 tarihi itibarıyla bitimine 15 gün ve daha az kalmış olan süreler, durma süresinin sona erdiği günü takip eden günden başlamak üzere 15 gün uzamış kabul edilmiştir.

Akabinde, "Yargı Alanındaki Hak Kayıplarının Önlenmesi Amacıyla Getirilen Durma Süresinin Uzatılmasına Dair" Cumhurbaşkanı Kararı, 30 Nisan 2020 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş ve Covid-19 salgın hastalığının ülkemizde yayılmasını ve yargı alanında doğabilecek hak kayıplarını önlemek amacıyla; 7226 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen durma süresi, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununda öngörülen zorunlu idari başvuru yoluna ilişkin süreler hariç, 1/5/2020 (bu tarih dahil) tarihinden 15/6/2020 (bu tarih dahil) tarihine kadar (salgın hastalığın yayılma tehlikesinin daha önce ortadan kalkması halinde yeniden değerlendirilmek üzere) uzatılmıştır. Bu kapsamda Türk Patent ve Marka Kurumu 27 Mart 2020 tarihinde yayınladığı duyuru ile, Kurum nezdinde yapılacak patent başvurusu ve diğer patent işlemlerine ilişkin sürelerin de durmuş olduğunu değerlendirmiş olduğundan, herhangi bir hak kaybının gündeme gelmesi söz konusu olmamıştır.

dilekçe sunumu, bilirkişi incelemesinin yapılması ve tebligat gibi hususlarda tarafları hak kaybına uğratabilecek sıkıntıların önüne geçmek amacıyla yasal süreler 13 Mart 2020 tarihinden 30 Nisan 2020 tarihine kadar geçici olarak durdurulmuştur. Bununla birlikte uygulamada çıkan farklılıkları önlemek adına duruşma ve müzakerelerin ertelenmesi yetkisi ise ilgisine göre HSK ile Yargıtay ve Danıştay Başkanlar kurullarına verilmiştir.

HSK, 30 Nisan 2020 tarihli kararı ile ilk derece adli ve idari yargı mercileri ile bölge adliye ve bölge idare mahkemeleri bakımından duruşmaların ve müzakerelerin 15 Haziran 2020 tarihine kadar ertelenmesine karar vermiştir.

15 Haziran 2020 itibariyle duruşmalar görülmeye başlanmış olmakla birlikte, artan COVID-19 vaka sayısı ve Ekim ayında ikinci dalganın başlayacağına yönelik öngörüler duruşmaların tekrardan ertelenmesi olasılığını ortaya çıkarmıştır.

3. Bu süreçte patent hakkına dayanılarak yapılan delil tespiti ve ihtiyati tedbir başvuruları nasıl etkilenecektir?

7226 Sayılı Kanun uyarınca ihtiyati tedbiri tamamlayan işlemlere ilişkin süreler Geçici 1. Maddenin kapsamı dışında bırakılmıştır. Dolayısıyla, HSK tarafından gönderilen yazı doğrultusunda ivedi işlerden sayılan delil tespiti ve ihtiyati tedbir başvuruları yargı mercilerince kabul edilmeye devam edilmektedir. Ancak uygulamada ortaya çıkan en temel sorun, özellikle patent hakkına dayanan delil tespiti ve ihtiyati tedbir başvurularının son derece teknik nitelikte başvurular olmaları sebebiyle kritik öneme sahip olan bilirkişi incelemesinin gerçekleştirilmesi için dosyayı teslim alması gereken bilirkişilerin COVID-19 salgını sebebiyle adliyelere gelerek dosyayı almaktan kaçınmasıdır. Söz konusu hukuki imkanların temelinde yatan aciliyet unsuru göz önüne alındığında başvuru sahibinin herhangi bir hak kaybına uğramasının önlenmesi için en kısa zamanda alternatif çözüm yollarının üretilmesi gereği doğmuştur. Bu kapsamda üzerinde bilirkişi incelemesi yapılacak olan dosyaların internet üzerinden veya posta yoluyla teslimi gündeme gelebilecek olan çözüm yollarından bazılarıdır.